

De Loekemeijermethode

“Bij autisme verloopt de hechting, de emotionele ontwikkeling en de sociale ontwikkeling anders. Bied houvast met de Loekemeijermethode en er gaat een wereld open. Waar andere methodes tekortschieten, boekt de wetenschappelijk gevalideerde Loekemeijermethode verrassend goede resultaten.”

Yvonne Loekemeijer is de ontwikkelaar van de Loekemeijermethode. Zij heeft, na jarenlang (praktijk) onderzoek, een methode ontwikkeld over gehechtheidsontwikkeling. De methode omvat het wetenschappelijk gevalideerde onderzoeksinstrument ADAut (Attachment Development Autism), gehechtheidsschema's, een zeer uitgebreide gehechtheidstheorie en de specifieke werkwijze 'Actieve Nabijheid'.

Middels de ADAut wordt er via vele onderzoekspunten zeer nauwkeurig vastgesteld in welke fasen van de gehechtheidsontwikkeling iemand zich bevindt (gehechtheidsonderzoek). Door deze onderzoeksresultaten kan er met de begeleiding zeer gericht worden aangesloten bij kinderen, jongeren en volwassenen en de ontwikkelingsfasen van de gehechtheid waar zij zich in bevinden om gehechtheidsontwikkeling mogelijk te maken.

We richten ons voornamelijk op (jonge) kinderen, jongeren en volwassenen met (vermoedelijk) autisme of met een achterstand of problemen in de gehechtheidsontwikkeling.

Gehechtheidsontwikkeling

“De (wederzijdse) gehechtheidsontwikkeling is volgens Yvonne Loekemeijer een proces dat niet eindigt in de (vroeg) kindertijd, maar doorloopt tot in de volwassenheid.”

De Loekemeijermethode gaat ervan uit dat de gehechtheid niet alleen bestaat uit het ontwikkelingsgebied 'de ontwikkeling van de gehechtheidsrelaties' ofwel 'hechting', maar uit een samenspel van verschillende en onlosmakelijk met elkaar verbonden ontwikkelingsgebieden, namelijk:

- de ontwikkeling van de gehechtheidsrelaties (hechting)
- de emotionele ontwikkeling
- de sociale ontwikkeling

De ontwikkeling van de gehechtheid en daarmee de drie ontwikkelingsgebieden, verlopen via een vast patroon van opeenvolgende stappen. Alle drie de ontwikkelingsgebieden spelen een cruciale rol om tot een veilige en wederzijdse gehechtheid te komen. De sensorische, emotionele en sociale informatieverwerking heeft een grote invloed op de ontwikkeling van de gehechtheid en zit geheel verweven in de drie ontwikkelingsgebieden.

Gehechtheidsontwikkeling en autisme

“Alle kenmerken van autisme, alle (complexe) gedragingen en uitingen zijn te plaatsen in de ontwikkelingsfasen van de gehechtheid.”

De Loekemeijermethode gaat ervan uit dat iemand met autisme dezelfde opeenvolgende ontwikkelingsfasen van de gehechtheid doorloopt als iemand die zich gemiddeld ontwikkelt, maar dat dit proces met een achterstand begint, (veel) langzamer verloopt dan gemiddeld en niet vanzelf voortgaat.

Verwachtingen van de manier waarop een kind, jongere of volwassene met autisme zich gedraagt, worden vaak toegeschreven aan de kalenderleeftijd, vooral als er sprake is van een goede cognitie. Echter, door de grote achterstand en stilstand in de gehechtheidsontwikkeling, laat iemand met autisme gedragingen zien die vergelijkbaar zijn met de gedragingen van (hele) jonge kinderen die een gemiddelde ontwikkeling doorlopen. Veel gedragingen van kinderen, jongeren en volwassenen met autisme worden gemakkelijk geïnterpreteerd als ongepast, onopgevoed of vreemd, terwijl deze behoren tot een lage ontwikkelingsfase van de gehechtheid waarin diegene zich bevindt.

Wanneer (complexe) gedragingen als ongepast worden geïnterpreteerd, is de kans groot dat deze worden gestopt, genegeerd, bekritiseerd of bestraft of weet men niet hoe er mee om te gaan. Iemand met autisme krijgt dan niet de juiste nabijheid, begrip, bewustmaking, uitleg en ondersteuning die hij¹ nodig heeft om tot bewustwording en tot een volgende ontwikkelingsfase te komen. De gehechtheidsontwikkeling blijft jarenlang, zelfs tot ver in de volwassenheid, stilstaan; de gehechtheidsontwikkeling gaat immers niet vanzelf voort.

Gehechtheidsontwikkeling en cognitie

“Nieuwsgierigheid, bewustwording, voelen en aanvoelen vormen de basis van gehechtheidsontwikkeling. Cognitie staat hier buiten.”

De Loekemeijermethode is zo ontwikkeld dat iemands cognitie buiten beschouwing wordt gelaten en dat is volkomen uniek. Gehechtheid en cognitie zijn verschillende ontwikkelingsgebieden en ontwikkelen zich bij autisme op verschillende manieren.

Een achterstand in de gehechtheid bij iemand met autisme en een goede cognitie wordt vaak niet als zodanig herkend. Dit komt doordat hij zeer vaardig is in het onopvallend kopiëren van andermans gedragingen of doordat hij de (sociale) vaardigheden heeft aangeleerd en zo wenselijke gedragingen laat zien.

Ondanks het imitatievermogen en aangeleerde vaardigheden is een kind, jongere of volwassene met autisme zich nog niet bewust van zijn gekopieerde of aangeleerde gedragingen. Hij beredeneert de gedragingen vanuit zijn cognitie en nog niet vanuit zijn gevoel; hij kan dagelijkse, emotionele en sociale situaties nog steeds niet kan aanvoelen en overzien.

Als iemand dagelijkse, emotionele en sociale situaties nog niet kan aanvoelen, zal hij ‘overschakelen’ naar zijn cognitie. Hij beredeneert dan vanuit zijn cognitie hoe hij zich dient te gedragen en zich staande kan

¹ Omwille van de leesbaarheid wordt er vaak alleen ‘hij’ gebruikt in deze folder. Waar ‘hij’ staat kan uiteraard ook ‘zij’ worden gelezen.

houden. Dit kost veel energie en gaat gepaard met veel gevoelens van stress, angst, weerstand, paniek of onveiligheid. Een situatie verloopt toch altijd anders dan voorspeld en vraagt om inlevingsvermogen om je gedragingen hierop af te stemmen.

Iemand kan jarenlang vanuit zijn cognitie reageren en hier zeer vaardig in zijn. Dit maakt het dan ook lastig te onderscheiden of iemand met autisme beredeneert vanuit zijn cognitie of vanuit zijn gevoel. Vaak wordt er alleen naar iemand zijn cognitie en leeftijd gekeken en nauwelijks naar zijn gehechtheidsontwikkeling.

Gehechtheidstraject

“Het gehechtheidstraject wordt niet vergoed vanuit de zorgverzekeraar. De trajecten worden in gemeenten over heel Nederland vergoed vanuit PGB (of ZIN).”

Een gehechtheidstraject bestaat uit een combinatie van gehechtheidsonderzoek en begeleiding op maat. Een gehechtheidsonderzoek maakt over het algemeen deel uit van het begeleidingstraject, maar kan ook als een op zichzelf staand onderzoek worden uitgevoerd.

Gehechtheidsonderzoek

Met behulp van de ADAut brengen we via vele onderzoekspunten zeer nauwkeurig in kaart in welke ontwikkelingsfasen een kind, jongere of volwassene zich bevindt in zijn gehechtheidsontwikkeling. We onderzoeken in welke ontwikkelingsfasen iemand zich bevindt in de:

- *ontwikkeling van de gehechtheidsrelaties (hechting)*
Er wordt onder meer gekeken naar het verloop van het gehechtheidsproces tot nu toe, de mate van eenkennigheid, benodigde mate van nabijheid (van de gehechtheidspersoon) en zelfredzaamheid. Ook het verloop van het proces van interactie naar wederzijdse interactie met gehechtheidspersonen (mate van inlevingsvermogen) komt aan bod.
- *emotionele ontwikkeling*
Er wordt onder meer gekeken naar de executieve functies, de eigen wil, de mate van zelfregulatie, de verwerking van (traumatische) gebeurtenissen uit het verleden, het verloop van de sensorische informatieverwerking en het zelfbeeld.
- *sociale ontwikkeling*
Er wordt onder meer gekeken naar het verloop van het proces van interactie naar wederzijdse interactie met anderen en het zich ‘veilig voelen’ in sociale situaties en bij vreemden.

De ADAut is zo ontwikkeld dat tijdens het gehechtheidsonderzoek:

- de aanleidingen van iemands gedragingen, emoties en gevoelens worden aangeduid;
- de oorzaken van stress, depressie, angsten, fysieke klachten, etc. worden achterhaald;
- onderscheid wordt gemaakt tussen aanvoelen en cognitie; de cognitie wordt buiten beschouwing gelaten;
- onderscheid wordt gemaakt tussen actieve en passieve gedragingen (karaktereigenschappen);
- duidelijk wordt hoe de sensorische, emotionele en sociale informatieverwerking verloopt.

Dankzij deze onderzoeksresultaten zijn we in staat om zeer gericht aan te sluiten bij diegene met autisme en de ontwikkelingsfasen van de gehechtheid waar diegene zich in bevindt.

Begeleiding in vorm van Actieve Nabijheid

“Onze trajecten zijn er altijd op gericht om steeds minder professionele hulp nodig te hebben. In de praktijk blijkt dat er na een gehechtheidstraject geen of incidenteel nog begeleiding nodig is.”

Loekemeijer heeft ook jarenlang onderzocht wat er precies nodig is om ontwikkeling naar de volgende fase mogelijk te maken. Dit verschilt per ontwikkelingsfase en per persoon; het is maatwerk.

Het is van essentieel belang dat iemand vanuit zichzelf stappen zet op basis van bewustwording en (aan)voelen, in tegenstelling tot het aangeleerd krijgen van ‘trucjes’ op cognitief niveau. Alleen dan kan iemand met autisme zich ontwikkelen in de gehechtheid. Hierbij is het belangrijk dat degene met autisme centraal staat. Dit houdt in dat iemand zijn ervaringen, belevingen, gedachten, gedragingen en emoties worden begrepen, geduid en hierbij wordt aangesloten. Er wordt nieuwsgierigheid, nabijheid, bevestiging en ondersteuning geboden in situaties waarin en op de momenten waarop hij dit nodig heeft; de begeleiding staat naast de cliënt.

De volgende uitspraak is een veel gehoorde uitspraak tijdens het geven van Actieve Nabijheid:

“Dit was de start van het omdraaien van de rollen: in plaats van óver mij, wordt er nu mét mij gepraat. Na al die jaren voel ik me eindelijk begrepen. Waarom heeft nog nooit iemand dit uitgelegd?”

De Loekemeijermethode biedt ondersteuning tijdens het gehele ontwikkelingsproces en maakt de cliënt zelf, zijn naasten en andere betrokkenen alert op de kleine en grote stappen die worden gezet in de gehechtheidsontwikkeling. Het doel van de begeleiding is om stapsgewijs meer zelf en met minder begeleiding tot ontwikkeling te komen.

Tijdens de begeleiding wordt er niet alleen Actieve Nabijheid gegeven aan degene met autisme, maar ook aan zijn naasten en andere betrokkenen, zodat ook zij hun dierbare verder kunnen helpen in de gehechtheidsontwikkeling. Vaak is er in een gezin sprake van meerdere personen met autisme, het is dan belangrijk dat ook zij stappen kunnen gaan zetten in hun ontwikkeling.

“Meer informatie vind je op yvonneloekemeijer.com. Ook kan er contact worden opgenomen met een van onze [professionals](#) die gelicenseerd zijn om met de Loekemeijermethode te mogen werken.”